T085 TKL 3 (08) Luận Đại Trí Độ-Phẩm 43-Vô Tác Thật Tướng thanh tịnh

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 65 89

LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ
QUYEÅN 65
GIAÛI THÍCH PHAÅM BOÁN MÖÔI BA (Tieáp): VOÂ TAÙC THAÄT TÖÔÙNG

KINH: Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Neáu thieän nam töû, thieän nöõ nhaân, thoï trì Baùt-nhaõ Ba-la-maät vaø thaân caän, nhôù nghó ñuùng, thì troïn khoâng bò beänh maét, tai, muõi, löôõi, thaân; thaân khoâng taøn taät, cuõng khoâng suy giaø, troïn khoâng bò hoaïnh töû. Voâ soá traêm ngaøn vaïn öùc chö Thieân, Trôøi Töù thieân vöông, cho ñeán Trôøi Tònh cö, ñeàu ñi theo nghe, laõnh thoï. Saùu ngaøy trai laø moãi thaùng moàng 8, 23, 14, 15, 29, 30, chö thieân tuï hoäi; thieän nam töû laøm phaùp sö, taïi choã thuyeát Baùt-nhaõ Ba- la-maät, chö Thieân ñeàu taäp ñeán. Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân aáy ôû giöõa ñaïi chuùng noùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät, ñöôïc phöôùc ñöùc voâ löôïng voâ bieân voâ soá, khoâng theå nghó baøn, khoâng theå caân löôøng. Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy! Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân aáy, neáu trong saùu ngaøy trai moãi thaùng laø moàng 8, 23, 14, 15, 29, 30, maø ôû tröôùc chö thieân aáy thuyeát Baùt-nhaõ Ba-la-maät, thì thieän nam töû, thieän nöõ nhaân aáy ñöôïc phöôùc ñöùc voâ löôïng voâ bieân voâ soá, khoâng theå nghó baøn, khoâng theå caân löôøng. Vì sao? Tu-boà-ñeà! Vì Baùt-nhaõ Ba- la-maät laø traân baûo lôùn. Theá naøo laø traân baûo lôùn? Laø Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy, cöùu ñöôïc ñòa nguïc, suùc sanh, ngaï quyû vaø ngöôøi baàn cuøng, hay caáp cho doøng lôùn Saùt-lôïi, Baø-la-moân, ñaïi gia cö só; caáp cho Töù thieân vöông thieän xöù, cho ñeán phi höõu töôûng, phi voâ töôûng xöù; caáp cho quaû Tu-ñaø- hoaøn, quaû Tö-ñaø-haøm, quaû A-na-haøm, quaû A-la-haùn, Bích-chi Phaät ñaïo, Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà. Vì sao? Vì trong Baùt-nhaõ Ba-la-maät coù noùi roäng ñeán möôøi thieän ñaïo, boán thieàn, boán taâm voâ löôïng, boán ñònh voâ saéc, boán nieäm xöù cho ñeán taùm Thaùnh ñaïo phaàn, Thí Ba-la-maät, Giôùi Ba-la-maät, Nhaãn Ba-la-maät, Taán Ba-la-maät, Thieàn Ba-la-maät. Noùi roäng

noäi khoâng cho ñeán voâ phaùp höõu phaùp khoâng, noùi roäng möôøi löïc Phaät, cho ñeán trí nhaát thieát chuûng. Töø trong phaùp aáy hoïc, xuaát sanh ra doøng Saùt-lôïi, Baø-la-moân, ñaïi gia cö só; xuaát sanh ra Trôøi Töù thieân vöông, Trôøi Ba möôi ba, Trôøi Daï-ma, Trôøi Ñaâu-suaát-ñaø, Trôøi Hoùa-laïc, Trôøi Tha-hoùa-töï-taïi, Trôøi Phaïm Thaân, Trôøi Phaïm Phuï, Trôøi Phaïm Chuùng, trôøi Ñaïi Phaïm, Trôøi Quang, Trôøi Thieåu Quang, Trôøi Voâ löôïng quang, Trôøi Quang AÂm, Trôøi Tònh, Trôøi Thieåu Tònh, Trôøi Voâ löôïng tònh, Trôøi Bieán tònh, trôøi A-tra-baø-giaø, Trôøi Phöôùc Sanh, Trôøi Quaûng Quaû, Trôøi Voâ töôûng, Trôøi Voâ phieàn, Trôøi Voâ nhieät, Trôøi Thieän Kieán, Trôøi Thieän Hieän, Trôøi Saéc cöùu caùnh, Trôøi Khoâng voâ bieân xöù, Trôøi Voâ Sôû höõu xöù, Trôøi Phi höõu töôûng, Phi voâ töôûng xöù. Hoïc töø trong phaùp aáy, ñöôïc quaû Tu- ñaø-hoaøn, quaû Tö-ñaø-haøm, quaû A-na-haøm, quaû A-la-haùn, ñöôïc Bích-chi Phaät ñaïo, ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà. Tu-boà-ñeà! Vì vaäy, neân Baùt-nhaõ Ba-la-maät goïi laø traân baûo lôùn (Kinh Ñaïi Baùt Nhaõ ghi: Baùt-nhaõ Ba-la-maät nhö vaäy goïi laø baûo taïng lôùn, traân baûo coâng ñöùc xuaát theá gian, ñeàu nöông Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaäm thaâm maø xuaát hieän - N.D). Trong traân baûo Ba-la-maät khoâng coù phaùp khaû ñaéc, hoaëc sanh hoaëc dieät, hoaëc nhô hoaëc saïch, hoaëc thuû hoaëc xaû; trong traân baûo Ba-la-maät cuõng khoâng coù phaùp hoaëc thieän hoaëc baát thieän, hoaëc theá gian hoaëc xuaát theá gian, hoaëc höõu laäu hoaëc voâ laäu, hoaëc höõu vi hoaëc voâ vi. Tu-boà-ñeà! Vì vaäy neân goïi laø traân baûo Ba-la-maät khoâng sôû ñaéc. Tu-boà-ñeà! Traân baûo Ba-la-maät aáy khoâng coù phaùp laøm oâ nhieãm ñöôïc. Vì sao? Vì phaùp oâ nhieãm khoâng theå coù ñöôïc. Tu-boà-ñeà! Vì vaäy goïi laø voâ nhieãm Ba-la-maät. Tu-boà-ñeà! Neáu Boà-taùt ma-ha-taùt khi tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät, cuõng khoâng bieát nhö vaäy, cuõng khoâng phaân bieät nhö vaäy, cuõng khoâng ñöôïc nhö vaäy, cuõng khoâng hyù luaän nhö vaäy, thì coù theå tu haønh Baùt-nhaõ Ba- la-maät, cuõng coù theå leã kính chö Phaät, töø moät nöôùc Phaät ñi ñeán moät nöôùc Phaät, cuùng döôøng cung kính, toân troïng taùn thaùn chö Phaät; daïo qua caùc coõi Phaät, thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng sanh, nghieâm tònh coõi Phaät. Tu-boà-ñeà! Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy, ñoái vôùi caùc phaùp khoâng coù löïc, khoâng coù phi löïc, cuõng khoâng nhaän, cuõng khoâng cho, khoâng sanh khoâng dieät, khoâng nhô khoâng saïch, khoâng taêng khoâng giaûm. Ba-la-maät aáy cuõng chaúng phaûi quaù khöù, chaúng phaûi vò lai, chaúng phaûi hieän taïi, khoâng boû coõi Duïc, khoâng truù coõi Duïc, khoâng boû coõi Saéc, khoâng truù coõi Saéc, khoâng boû coõi Voâ saéc, khoâng truù coõi Voâ saéc. Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy khoâng cho cuõng khoâng boû Thí Ba-la-maät, khoâng cho cuõng khoâng boû Giôùi Ba-la- maät, khoâng cho cuõng khoâng boû Nhaãn Ba-la-maät, khoâng cho cuõng khoâng

boû Taán Ba-la-maät, khoâng cho cuõng khoâng boû Thieàn Ba-la-maät, khoâng cho cuõng khoâng boû Baùt-nhaõ Ba-la-maät, khoâng cho cuõng khoâng boû noäi khoâng, cho ñeán khoâng cho cuõng khoâng boû voâ phaùp höõu phaùp khoâng, khoâng cho

cuõng khoâng boû Boán nieäm xöù, cho ñeán khoâng cho cuõng khoâng boû Taùm Thaùnh ñaïo phaàn; khoâng cho cuõng khoâng boû Phaät löïc, cho ñeán khoâng cho cuõng khoâng boû quaû Tu-ñaø-hoaøn, cho ñeán khoâng cho cuõng khoâng boû quaû A-la-haùn, khoâng cho cuõng khoâng boû Bích-chi Phaät ñaïo, cho ñeán khoâng cho cuõng khoâng boû trí nhaát thieát chuûng. Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy khoâng cho phaùp A-la-haùn, khoâng boû phaùp phaøm phu; khoâng cho phaùp Bích-chi Phaät, khoâng boû phaùp A-la-haùn; khoâng cho phaùp Phaät, khoâng boû phaùp Bích-chi Phaät. Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy khoâng cho phaùp voâ vi, khoâng boû phaùp höõu vi. Vì sao? Vì coù chö Phaät hoaëc khoâng coù chö Phaät, töôùng caùc phaùp aáy thöôøng truù khoâng bieán dò, phaùp töôùng, phaùp truï, phaùp vò, thöôøng truù khoâng laàm khoâng maát. LUAÄN: Hoûi: Hoaëc thoï trì, nhôù nghó ñuùng Baùt-nhaõ, coøn coù caùc hoaïn naïn, laøm sao noùi khoâng bò beänh maét v.v...? Ñaùp: Vieäc naøy, phaåm coâng ñöùc vaø ñòa nguïc ôû treân ñaõ noùi roäng. Ñoù laø noùi nghieäp chaúng phaûi chaéc chaén thoï baùo, neân khoâng coù caùc hoaïn naïn, laïi thöôøng thoï trì, nhôù nghó ñuùng; thaät haønh Baùt-nhaõ nhö ñaõ noùi, neân khoâng coù caùc hoaïn naïn; thí nhö thuoác hay trò ñöôïc caùc beänh, neáu khoâng chöõa trò thích hôïp, thì khoâng laønh beänh, khoâng phaûi loãi taïi thuoác. Laïi nhö ngöôøi tuy coù khí cuï, maø khoâng ngaên ñöôïc naïn, chaúng phaûi loãi taïi khí cuï, ngöôøi tu cuõng nhö vaäy, ñôøi tröôùc toäi naëng, ñôøi nay khoâng tu ñuùng nhö ñieàu ñöôïc noùi, neân khoâng coù theá löïc Baùt-nhaõ, chöù chaúng phaûi loãi taïi Baùt-nhaõ. Hoûi: Treân Trôøi cuõng coù Baùt-nhaõ Ba-la-maät, côù sao chö thieân trong saùu ngaøy trai, ñi theo ngöôøi mang thaân baát tònh, caàu nghe noùi Baùt-nhaõ? Ñaùp: Treân Trôøi coù kinh quyeån, truyeàn nghe nhö vaäy, chaúng phaûi chính Phaät noùi. Neáu coù thì treân Trôøi Ñao-lôïi, Trôøi Ñaâu-suaát seõ coù. Vì sao? Vì khi A-tu-la chieán ñaáu vôùi Trôøi Ñao-lôïi, Phaät daïy Ñeá-thích oâng neân tuïng nieäm Baùt-nhaõ, coøn treân Trôøi Ñaâu-suaát thöôøng coù Boà-taùt boå xöù, noùi cho haøng chö thieân, neân coù theå coù Baùt-nhaõ. Chö Thieân coõi Saéc, thaân vaø y phuïc nheï moûng vi teá, thöôøng öa yeân laëng, höôûng muøi vò thieàn ñònh, cho neân khoâng theå coù kinh quyeån Baùt-nhaõ. Chö Thieân ñaém hai thöù vui laø vui nguõ duïc vaø vui thieàn ñònh; khoâng theå sieâng cheùp, thoï trì Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Coøn ngöôøi coõi Dieâm-phuø-ñeà, thöôøng tinh taán, vieát cheùp, trì tuïng, thoï hoïc, nhôù nghó ñuùng, nhö kinh noùi ngöôøi coõi Dieâm-phuø-ñeà do ba nhaân duyeân maø hôn chö Thieân vaø ngöôøi coõi Uaát-ñôn-vieät (Baéc Cu-loâ

chaâu): 1. Coù theå ñoaïn daâm duïc. 2. Coù söùc nhôù bieát. 3. Tinh taán doõng maõnh. Ngöôøi coõi Dieâm-phuø-ñeà hay vieát cheùp, ñoïc tuïng, thoï trì neân chö thieân xuoáng ñeán leã baùi kinh quyeån Baùt-nhaõ, hoaëc muoán nghe noùi. Laïi coù ngöôøi noùi: Treân Trôøi neáu coù kinh quyeån, coøn töø xa ñi ñeán cuùng döôøng, thì phöôùc ñöùc taêng theâm, caàu Baùt-nhaõ Ba-la-maät khoâng bieát chaùn ñuû. Cuõng coù Trôøi, Boà-taùt muoán laøm cho Baùt-nhaõ toân troïng, neân xuoáng ñeán, muoán laøm cho chuùng sanh caøng theâm tin kính, chö Thieân coøn ñi ñeán, huoáng gì chuùng ta! Haønh giaû hoaëc nghe muøi thôm, hoaëc thaáy aùnh saùng, coù nhöõng

vieäc hy höõu nhö thaáy, cho neân thaâm taâm tin öa Baùt-nhaõ. Laïi ngöôøi chöa lìa duïc, aùc quyû, Ma daân thöôøng tìm choã hôû, laøm cho rôi vaøo choã aùc. Töø Trôøi Töù thieân vöông cho ñeán Trôøi Tònh cö, laø chö Thieân coù söùc lôùn ñeán, thì tieåu quyû traùnh ñi. Boà-taùt thöôøng sanh ñaïi taâm thanh tònh, nhö phaåm tröôùc noùi, theá neân ñi ñeán theo phaùp sö. Saùu ngaøy trai, chö Thieân ñi ñeán xem taâm ngöôøi, ngaøy möôøi laêm, ngaøy ba möôi, trôû laïi baùo vôùi chö thieân. Laïi nöõa, saùu ngaøy trai aáy laø saùu ngaøy aùc, laøm cho ngöôøi suy xaáu, neáu coù ngöôøi trong caùc ngaøy aáy thoï taùm giôùi, trì trai, boá thí, nghe phaùp, khi aáy chö thieân hoan hyû, tieåu quyû khoâng ñöôïc deã daøng phaù hoaïi, lôïi ích ngöôøi tu. Ngaøy aáy phaùp sö leân toøa cao thuyeát phaùp. Coù caùc nhaân duyeân nhö vaäy, neân chö thieân ñeàu ñeán. Ngöôøi thuyeát phaùp taùn thaùn voâ löôïng voâ bieân phaùp voâ thöôïng, töùc laø Baùt-nhaõ Ba-la-maät, cuõng ñöôïc voâ löôïng voâ bieân phöôùc ñöùc. Neáu noùi cho ngöôøi, ngöôøi ñoän caên, phöôùc ñöùc moûng, neân ñöôïc phöôùc ít, noùi cho chö Thieân, chö Thieân lôïi caên, phöôùc ñöùc nhieàu, ruoäng phöôùc toát, neân ñöôïc phöôùc nhieàu. Neân Phaät daïy ngöôøi tu trong caùc ngaøy trai ôû giöõa chö Thieân vaø ñaïi chuùng noùi Baùt-nhaõ, ñöôïc phöôùc voâ löôïng. Trong ñaây Phaät höùa nhaän lôøi Tu-boà-ñeà noùi, laïi töï noùi voâ löôïng nhaân duyeân cuûa phöôùc ñöùc, ñoù laø ñaïi traân baûo Ba-la-maät. Nhö ngoïc baùu nhö yù hay thoûa maõn öôùc nguyeän cuûa moïi ngöôøi, coøn Baùt-nhaõ Ba-la-maät naøy hay laøm thoûa maõn öôùc nguyeän cuûa taát caû chuùng sanh, töùc lìa khoå ñöôïc vui. Lìa khoå laø, Baùt-nhaõ Ba-la-maät hay cöùu vôùt chuùng sanh ñòa nguïc, suùc sanh, ngaï quyû vaø ngöôøi ngheøo cuøng. Cho vui laø, cho doøng lôùn Saùt-lôïi, cho ñeán Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà. Phaùp laønh laø, nhaân duyeân cuûa caùi vui aáy, ôû trong Baùt-nhaõ Ba-la-

maät coù noùi roäng. Ñoù laø möôøi thieän ñaïo, cho ñeán Nhaát thieát trí, cuõng nhö ngoïc nhö yù, hay phaùt xuaát y phuïc, aåm thöïc, vaøng baïc v.v... tuøy yù caàn duøng, Baùt-nhaõ Ba-la-maät cuõng nhö vaäy, hay laøm cho ñöôïc möôøi thieän ñaïo, cho ñeán Nhaát thieát trí, doøng lôùn Saùt-lôïi cho ñeán Phaät. Vì vieäc aáy neân goïi laø traân baûo Ba-la-maät. Laïi nöõa, traân baûo Ba-la-maät laø, nhö ngöôøi ñöôïc ngoïc nhö yù, thì tuøy yù caàn chi ñeàu ñöôïc naáy; maát noù thì öu naõo, coøn Baùt-nhaõ Ba-la-maät naøy chaúng sanh chaúng dieät, thöôøng khoâng maát; ñôøi ñôøi cho chuùng sanh vui, cuoái cuøng laøm cho ñöôïc thaønh Phaät. Nhö ngöôøi ñöôïc ngoïc nhö yù thì taâm töï cao, khinh thöôøng ngöôøi khaùc, aáy laø nhaân duyeân suy hoaïi, neáu ngöôøi ñöôïc Baùt-nhaõ Ba-la-maät theá gian, cuõng phaân bieät nhö vaäy, ñaém caùc thieän phaùp, boû caùc aùc phaùp, sanh taâm cao ngaïo, khinh mieät ngöôøi khaùc, thì ñoù laø môû cöûa caùc toäi. Coøn trong traân baûo Baùt-nhaõ Ba-la-maät, xuaát theá gian Baùt-nhaõ Ba-la-maät, khoâng phaân bieät laønh chaúng laønh, aáy goïi laø ñaïi traân baûo Ba-la-maät, hay laøm lôïi ích chuùng sanh, roát raùo khoâng öu naõo. Traân baûo Ba-la-maät aáy, thieän phaùp coøn khoâng laøm oâ nhieãm, huoáng gì phaùp baát thieän! Nhö trong ñaây noùi, nhö vaäy cuõng chaúng coù keû bieát, nhö treân noùi töôùng Baùt-nhaõ, cuõng khoâng khôûi leân laø bieát, khoâng khôûi leân

laø keû bieát, khoâng thuû töôùng, cuõng khoâng sanh taâm chaép ñaém; khoâng phaân bieät, khoâng tìm ñònh töôùng; aáy goïi laø khoâng coù toäi loãi, khoâng coù phaùp aùi, döùt caùc hyù luaän. Nhö vaäy, ngöôøi chaân thaät tu haønh Baùt-nhaõ Ba-la-maät, duøng phaùp leã Phaät, töï ñöôïc lôïi ích thaät phaùp, neân hay laøm lôïi ích chuùng sanh; hay töï lìa aùc, hay khieán chuùng sanh lìa aùc. Cho neân nghieâm tònh ñöôïc theá giôùi Phaät; do löïc phöông tieän khoâng Sôû ñaéc, neân bieát phaùp töôùng roát raùo tòch tònh, nhöng hay vì chuùng sanh neân phaân bieät caùc thieän phaùp. Baùt-nhaõ Ba-la-maät roát raùo thanh tònh, neân khoâng coù löïc, khoâng coù phi löïc, thí nhö hö khoâng tuy khoâng coù phaùp, maø nhaân nôi hö khoâng môùi coù ñöôïc sôû taùc. Khoâng coù moät phaùp gì coù töôùng nhaát ñònh coù theå thuû tröôùc, neân khoâng coù löïc; ñöôïc thaät töôùng caùc phaùp, ñoái caùc thieän phaùp khoâng ngaïi, cho ñeán haøng phuïc Ma quaân maø thaønh Phaät, chaúng phaûi khoâng coù löïc. Chaúng thoï laõnh chaúng cho, chaúng sanh chaúng dieät v.v... cho ñeán chaúng boû phaùp höõu vi, chaúng cho phaùp voâ vi, cuõng nhö vaäy. Trong ñaây noùi nhaân duyeân: Coù Phaät khoâng coù Phaät, phaùp taùnh vaãn thöôøng truù theá gian. Caùc phaùp taùnh töùc laø thaät töôùng caùc phaùp, thaät töôùng caùc phaùp laø Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Neáu laáy thöôøng voâ thöôøng maø tìm thaät töôùng caùc phaùp, ñeàu laø sai laàm. Neáu ngöôøi vaøo trong phaùp taùnh, thì khoâng coù sai

laàm; vì phaùp taùnh thöôøng neân chaúng dieät chaúng maát. KINH: Baáy giôø caùc thieân töû ñöùng ôû giöõa hö khoâng, phaùt aâm thanh lôùn, nhaûy nhoùt vui möøng, laáy hoa Öu-baùt-la, hoa Ba-ñaàu-na, hoa Caâu- vaät-ñaàu, hoa Phaân-ñaø-lò raõi treân Phaät, noùi nhö vaày: Chuùng con ôû coõi Dieâm-phuø-ñeà, thaáy Phaät chuyeån phaùp luaân laàn thöù hai, trong aáy voâ löôïng traêm ngaøn thieân töû, ñöôïc voâ sanh phaùp nhaãn. Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Phaùp luaân aáy chaúng phaûi chuyeån laàn thöù nhaát, chaúng phaûi chuyeån laàn thöù hai. Baùt-nhaõ Ba-la-maät chaúng vì chuyeån noùi maø xuaát hieän, chaúng vì qui hoaøn maø xuaát hieän, vì voâ phaùp höõu phaùp khoâng. Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Taïi sao vì voâ phaùp höõu phaùp khoâng neân Baùt-nhaõ Ba-la-maät chaúng vì chuyeån noùi chaúng vì quy hoaøn neân xuaát hieän? Phaät daïy: Baùt-nhaõ Ba-la-maät, töôùng Baùt-nhaõ Ba-la-maät khoâng; cho ñeán Thí Ba-la-maät, töôùng Thí Ba-la-maät khoâng; noäi khoâng, töôùng noäi khoâng khoâng, cho ñeán voâ phaùp höõu phaùp khoâng, töôùng voâ phaùp höõu phaùp khoâng khoâng; boán nieäm xöù, töôùng boán nieäm xöù khoâng, cho ñeán taùm Thaùnh ñaïo phaàn, töôùng taùm Thaùnh ñaïo phaàn khoâng; möôøi löïc Phaät, töôùng möôøi löïc Phaät khoâng, cho ñeán möôøi taùm phaùp khoâng chung, töôùng möôøi taùm phaùp khoâng chung khoâng; quaû Tu-ñaø-hoaøn, töôùng quaû Tu-ñaø- hoaøn khoâng; quaû Tö-ñaø-haøm, töôùng quaû Tö-ñaø-haøm khoâng; quaû A-la- haùn, töôùng quaû A-la-haùn khoâng; Bích-chi Phaät ñaïo, töôùng Bích-chi Phaät ñaïo khoâng; trí nhaát thieát chuûng, töôùng trí nhaát thieát chuûng khoâng. Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Baùt-nhaõ Ba-la-maät cuûa Boà-taùt ma-ha-taùt laø ñaïi Ba-la-maät. Vì sao? Vì tuy heát

thaûy phaùp töï töôùng khoâng, maø caùc Boà-taùt ma-ha-taùt nhaân nôi Baùt-nhaõ Ba-la-maät chöùng ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà, cuõng khoâng coù phaùp coù theå ñöôïc chuyeån phaùp luaân, cuõng khoâng coù phaùp coù theå chuyeån, cuõng khoâng coù phaùp coù theå hoaøn; ôû trong ñaïi Ba-la-maät aáy, cuõng khoâng coù phaùp coù theå thaáy. Vì sao? Vì phaùp aáy khoâng theå coù ñöôïc, hoaëc chuyeån hoaëc hoaøn, vì heát thaûy phaùp roát raùo chaúng sanh. Vì sao? Vì töôùng khoâng, khoâng theå chuyeån, khoâng theå hoaøn; töôùng voâ töôùng khoâng theå chuyeån khoâng theå hoaøn, töôùng voâ taùc, khoâng theå chuyeån khoâng theå hoaøn. Neáu noùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät ñöôïc nhö vaäy, giaùo hoùa, chieáu soi, khai môû, chæ baøy, phaân bieät hieån hieän, giaûi thích, caïn deã, ngöôøi giaùo hoùa ñöôïc nhö vaäy, goïi laø thanh tònh noùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät, cuõng khoâng coù ngöôøi noùi, cuõng khoâng coù ngöôøi laõnh thoï, cuõng khoâng coù ngöôøi chöùng. Neáu khoâng coù noùi, khoâng coù thoï, khoâng coù chöùng, cuõng khoâng coù ngöôøi dieät hoaïi, ñoái vôùi ngöôøi

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 65 95

thuyeát phaùp aáy cuõng khoâng coù phöôùc ñieàn roát raùo nhaát ñònh. LUAÄN: Chö thieân nghe noùi Baùt-nhaõ, raát vui möøng nhaûy nhoùt, chö thieân thaân nheï caên lôïi, phaân bieät chaáp töôùng, bieát coù nheï naëng, nghe noùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät roát raùo thanh tònh, thaät töôùng bình ñaúng, ñaïi lôïi ích cho chuùng sanh, khoâng chi hôn ñöôïc, neân nhaûy nhoùt vui möøng, khôûi thaân nghieäp khaåu nghieäp, mang ñoà cuùng döôøng, hoa sen v.v... cuùng döôøng Phaät, noùi raèng: Chuùng con ôû taïi coõi Dieâm-phuø-ñeà, thaáy Phaät chuyeån phaùp luaân laàn thöù hai. Hoûi: Ban sô thuyeát phaùp khieán ngöôøi ñaéc ñaïo, goïi laø chuyeån phaùp luaân, sao nay noùi phaùp luaân chuyeån laàn thöù hai? Neáu do Phaät noùi goïi laø chuyeån phaùp luaân; ñeàu laø phaùp luaân, chöù ñaâu coù giôùi haïn laàn thöù hai? Ñaùp: Ban sô thuyeát phaùp goïi laø ñònh thaät moät phaùp luaân, nhaân chuyeån noùi ban ñaàu cho ñeán khi phaùp taän, chung goïi laø chuyeån. Chö Thieân thaáy trong chuùng hoäi nay coù nhieàu ngöôøi phaùt taâm Voâ thöôïng ñaïo, ñöôïc voâ sanh phaùp nhaãn, vì thaáy lôïi ích aáy, neân taùn thaùn noùi chuyeån phaùp luaân thöù hai. Sô chuyeån phaùp luaân, taùm vaïn chö Thieân ñöôïc voâ sanh phaùp nhaãn, moät mình A-nhaõ Kieàu-traàn-nhö ñöôïc Sô ñaïo quaû (Döï-löu), nay voâ löôïng chö thieân ñöôïc voâ sanh phaùp nhaãn, theá neân noùi chuyeån phaùp luaân thöù hai; nay chuyeån phaùp luaân gioáng nhö Sô chuyeån. Hoûi: Nay chuyeån phaùp luaân, nhieàu ngöôøi ñaéc ñaïo, Sô chuyeån phaùp luaân ngöôøi ñaéc ñaïo ít, côù sao laáy lôùn duï nhoû. Ñaùp: Vieäc cuûa chö Phaät coù hai thöù: 1. Maät. 2. Hieån. Sô chuyeån phaùp luaân, ngöôøi Thanh vaên thaáy taùm vaïn moät ngöôøi ñöôïc Sô ñaïo quaû, haøng Boà-taùt thaáy voâ löôïng voâ soá ngöôøi ñöôïc Thanh vaên ñaïo, voâ soá ngöôøi gieo nhaân Bích-chi Phaät ñaïo, voâ löôïng voâ soá ngöôøi phaùt taâm Voâ thöôïng ñaïo, voâ löôïng voâ soá ngöôøi tu saùu Ba-la-maät ñaïo, ñöôïc caùc moân tam-muoäi Ñaø- la-ni saâu xa, möôøi phöông voâ löôïng chuùng sanh ñöôïc voâ sanh phaùp nhaãn. Voâ löôïng voâ soá chuùng sanh truï töø Sô ñòa cho ñeán Thaäp ñòa, voâ löôïng voâ soá chuùng sanh ñöôïc nhaát sanh boå xöù, voâ löôïng voâ soá chuùng sanh ñöôïc ngoài ñaïo traøng,

nghe phaùp aáy mau thaønh Phaät ñaïo. Coù baát khaû tö nghì töôùng nhö vaäy, aáy goïi laø töôùng maät chuyeån phaùp luaân, thí nhö möa lôùn, caây lôùn thì höôûng nhieàu, caây nhoû thì höôûng ít, Vì vaäy neân bieát Sô chuyeån phaùp luaân cuõng lôùn. Laáy sau thí duï tröôùc, khoâng coù loãi. Chuyeån phaùp luaân chaúng phaûi moät chaúng phaûi hai laø vì roát raùo khoâng, vaø vì quaû baùo chuyeån phaùp luaân laø Nieát-baøn neân noùi nhö vaäy, aáy laø trong nhaân noùi quaû. Phaùp luaân töùc laø Baùt-nhaõ Ba-la-maät, töôùng Baùt-nhaõ Ba-la-maät khoâng khôûi khoâng taùc, cho neân khoâng chuyeån khoâng

hoaøn. Nhö trong möôøi hai nhaân duyeân, noùi voâ minh roát raùo khoâng, neân khoâng theå thaät sanh ra caùc haønh v.v... voâ minh hö voïng ñieân ñaûo, khoâng coù thaät nhaát ñònh, cho neân khoâng coù phaùp coù theå dieät. Noùi phaùp sanh theá gian neân goïi laø chuyeån. Noùi phaùp dieät theá gian, neân goïi laø hoaøn. Trong Baùt-nhaõ Ba-la-maät khoâng coù hai vieäc aáy, neân noùi khoâng chuyeån khoâng hoaøn. Vì voâ phaùp höõu phaùp khoâng; voâ chuyeån laø höõu phaùp khoâng, voâ hoaøn laø voâ phaùp khoâng. Hoûi: Côù gì Tu-boà-ñeà hoûi caâu: Vì höõu phaùp khoâng, neân Baùt-nhaõ Ba- la-maät khoâng vì chuyeån, khoâng vì hoaøn maø xuaát hieän; nhöng Phaät laïi laáy “khoâng” maø ñaùp? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Caùc phaùp coù boán töôùng: 1. Noùi coù. 2. Noùi khoâng. 3. Noùi cuõng coù cuõng khoâng. 4. Noùi chaúng phaûi coù chaúng phaûi khoâng. Vì taø öùc nieäm ñoái boán thöù aáy neân coù thöù taø haïnh. Chaáp tröôùc boán thöù aáy neân goïi laø taø ñaïo; vì chaùnh öùc nieäm ñoái boán thöù aáy neân coù chaùnh haïnh, cuõng khoâng chaáp boán chaùnh haïnh neân goïi laø chaùnh ñaïo. Trong ñaây vì phaù chaáp töôùng phi höõu phi voâ, neân goïi laø voâ phaùp höõu phaùp khoâng. Phaät daïy: Cho ñeán phaù phi höõu phi voâ, neân noùi laø khoâng coù chuyeån khoâng coù hoaøn. Phaù phi höõu phi voâ coù hai caùch: 1. Duøng ba caâu treân phaù. 2. Duøng thaät töôùng Nieát-baøn phaù. Tu-boà-ñeà! Tuy bieát Phaät duøng thaät töôùng Nieát-baøn phaù höõu voâ, trong ñoù coù Boà-taùt môùi phaùt taâm, hoaëc coøn sai laàm, neân laáy ba caâu phaù phi höõu phi voâ; ñoái vôùi voâ phaùp höõu phaùp khoâng trôû laïi sanh taø kieán, neân Phaät noùi höõu phaùp voâ phaùp cuõng töï töôùng khoâng, theá neân noùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät khoâng chuyeån khoâng hoaøn. Trong Baùt-nhaõ Ba-la-maät khoâng coù töôùng Baùt-nhaõ Ba-la-maät, vì heát thaûy phaùp khoâng coù töôùng, cho ñeán Thí Ba-la- maät cuõng nhö vaäy, noäi khoâng cho ñeán töôùng trí nhaát thieát chuûng khoâng cuõng nhö vaäy. Baáy giôø Tu-boà-ñeà vaø ñaïi chuùng hoan hyû taùn thaùn Baùt-nhaõ Ba-la- maät noùi raèng: Ñaïi Ba-la-maät töùc laø Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Ñaïi Ba-la-maät laø heát thaûy phaùp tuy töï taùnh khoâng maø Baùt-nhaõ Ba- la-maät hay lôïi ích cho Boà-taùt, laøm cho chöùng ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà; tuy ñöôïc cuõng khoâng sôû ñaéc, tuy chuyeån phaùp luaân cuõng khoâng sôû chuyeån.

Hoûi: Neáu caùc phaùp khoâng, Baùt-nhaõ Ba-la-maät khoâng, Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà cuõng khoâng, thì khoâng neân taùn thaùn Baùt-nhaõ laø ñaïi

Ba-la-maät? Ñaùp: Trong ñaây noùi heát thaûy phaùp töï taùnh khoâng, neân trong töï taùnh khoâng cuõng khoâng coù töï taùnh khoâng, theá neân goïi laø ñaïi Ba-la-maät. Neáu khoâng coù töôùng khoâng, khoâng neân vaán naïn. Vì roát raùo khoâng, neân khoâng coù gì ñeå phaù, maø vaãn laøm caùc thieän phaùp ñeå chöùng ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà. Ñaây laø noùi theo theá tuïc, chaúng phaûi ñeä nhaát nghóa. Chö Phaät tuy thuyeát phaùp laøm cho ngöôøi khaùc ñaéc ñaïo, phaù phieàn naõo, töø ñaây ñeán kia, goïi laø chuyeån, nay caùc phieàn naõo cuûa chuùng ta hö doái ñieân ñaûo, voïng ngöõ khoâng coù töôùng nhaát ñònh, thì ñoaïn caùi gì? Neáu khoâng ñoaïn caùi gì, thì cuõng khoâng coù chuyeån coù hoaøn, theá neân noùi tuy chuyeån phaùp luaân cuõng khoâng coù chuyeån, hoaøn. Vì sao? Vì trong Baùt- nhaõ Ba-la-maät aáy, khoâng coù phaùp ñeå cho naêm maét coù theå thaáy ñöôïc, hoaëc chuyeån hoaëc hoaøn, vì heát thaûy phaùp töø xöa ñeán nay roát raùo chaúng sanh; laø töï taùnh khoâng, roát raùo khoâng, chaúng phaûi töôùng chuyeån, chaúng phaûi töôùng hoaøn. Vì sôï ñoïa thöôøng kieán neân chaúng chuyeån, vì sôï ñoïa ñoaïn kieán neân chaúng hoaøn; vì sôï ñoïa höõu neân chaúng chuyeån; vì sôï ñoïa voâ neân chaúng hoaøn; vì sôï ñaém theá gian neân chaúng chuyeån, vì sôï ñaém Nieát-baøn neân chaúng hoaøn. Töï taùnh khoâng, roát raùo khoâng, möôøi taùm khoâng, voâ löôïng caùc khoâng nhö vaäy, laø moân khoâng giaûi thoaùt chaúng chuyeån chaúng hoaøn; moân voâ töôùng, voâ taùc giaûi thoaùt cuõng nhö vaäy. Vaøo ba moân giaûi thoaùt aáy, boû taâm chaáp ta, chaáp cuûa ta, aáy goïi laø ñöôïc giaûi thoaùt. Coù ñöôïc taâm khoâng thuû töôùng, khoâng chaáp tröôùc nhö vaäy, môùi thuyeát, giaùo, chieáu v.v... cuûa Baùt- nhaõ Ba-la-maät. Thuyeát laø, hoaëïc laøm saùch vaên, hoïc mieäng truyeàn noùi; Giaùo laø, taùn thaùn Baùt-nhaõ khieán ngöôøi thoï trì, ñoïc tuïng, nhôù nghó ñuùng. Chieáu laø, nhö ngöôøi caàm ñeøn chieáu vaät, neáu ngöôøi khoâng bieát Baùt-nhaõ, laáy aùnh saùng trí tueä chieáu soi khieán bieát. Khai laø, nhö kho baùu ñoùng cöûa, tuy coù vaät toát, maø khoâng laáy ñöôïc, neáu môû cöûa thì tuøy yù laáy, nhö ngöôøi nghi ngôø khoâng tin Baùt-nhaõ, môû caùnh cöûa taø nghi, beû choát cöûa voâ minh, thì ngöôøi aáy tuøy yù laáy. Thò laø, nhö ngöôøi maét thaáy khoâng roõ, laáy ngoùn tay chæ cho bieát toát xaáu. Nhö ngöôøi ít tin ít trí, chæ cho bieát laø ñaïo hay chaúng phaûi ñaïo, laø coù lôïi hay thaát lôïi v.v... Phaân bieät laø, phaân bieät caùc phaùp laø thieän hay baát thieän, laø toäi hay phöôùc, laø theá gian hay Nieát-baøn. Kinh saùch chæ noùi löôïc, khoù hieåu khoù tin, phaân bieät giaûi noùi roäng raõi cho hoï ñöôïc tin hieåu. Hieån hieän laø, Phaät vì moãi moãi chuùng sanh thuyeát moãi moãi phaùp hoaëc coù khi cheâ bai thieän phaùp, hoã trôï phaùp baát thieän, nhaém tôùi khieán

chuùng sanh ñöôïc hieåu. Thuyeát phaùp laø, noùi yù thuù cuûa Phaät thích öùng vôùi chuùng sanh, khieán bieát töôùng nheï naëng. Giaûi thích laø, nhö vaät baùu ôû trong ñaûy, buoäc mieäng laïi thì ngöôøi chaúng bieát, neáu vì ngöôøi thì môû caùi ñaûy kinh quyeån giaûi thích lyù nghóa. Laïi nhö vaät naëng, laøm cho nheï, duøng caùc nhaân duyeân thí duï giaûi thích goác ngoïn, laøm cho deã hieåu. Thieån dò laø, nhö nöôùc saâu khoù loäi qua, coù ngöôøi phaân taùn nöôùc aáy laøm cho caïn, thì loäi qua deã daøng. Baùt-nhaõ Ba-la-maät nhö nöôùc raát saâu, laáy söùc luaän nghò

phöông tieän giaûng giaûi noùi laøm cho caïn deã, cho ñeán ngöôøi tieåu trí cuõng tin hieåu ñöôïc. Coù theå laáy möôøi vieäc laø thuyeát, giaùo, chieáu v.v... ôû treân ñeå giaûng noùi nghóa raát saâu xa aáy, goïi laø thanh tònh noùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Trong ñeä nhaát nghóa, thaät khoâng coù thuyeát, vì roát raùo khoâng, neân khoâng coù thuyeát, khoâng coù thuyeát neân khoâng coù tín thoï, khoâng coù tín thoï neân khoâng coù chöùng, khoâng coù chöùng neân khoâng coù dieät caùc phieàn naõo, neáu khoâng coù dieät caùc phieàn naõo, thì khoâng coù ruoäng phöôùc. Thoï laø tín thoï, ñoïc tuïng tu phaùp aáy ñöôïc quaû Sa-moân, vaøo voâ sanh phaùp nhaãn, aáy goïi laø chöùng. Khi chöùng thì caùc phieàn naõo döùt, ñöôïc höõu dö Nieát-baøn; ñöôïc höõu dö Nieát- baøn neân chaéc chaén ñoù laø ruoäng phöôùc. Chaéc chaén laø caùc phaùp ñoàng taùnh vôùi Nieát-baøn, cho neân noùi cuõng khoâng coù ruoäng phöôùc chaéc chaén.

----------o0o----------

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.